ABC THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت حيدرآباد
67 YEAR 1958 - 2024
Regd. No.-2430-13
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

سال (94) چنڊ 02 نومبر 2024ع 29 ربيع الثاني 1446 هـ صفحا 06 - ملهه 30 روپيه شماره (78)

مستونگ ۾ گرلز اسڪول ويجهو بم ڌماڪو، شاگرد سميت 9 ڇوڪرا ماريا ويا، 33 کان وڌيڪ زخمي

بلوچستان جي ضلعي مستونگ ۾ گرلز هاءِ اسڪول ويجهو سول اسپتال چوڪ تي زوردار ڌماڪو ٿيو، 5 اسڪولي ٻارڙا ۽ هڪ پوليس اهلڪار ڏڪي تي ٿي ماريا ويا، ڪيئي زخمي ٿماڪي بعد سيڪيورٽي اهلڪار ۽ رضاڪار پهچي ويا، امدادي ڪارروائيون ڪري ماريل رڳن جا لاش ۽ زخمين کي ايمبولينس ڪانين ذريعي اسپتال پهچايو ويو، ايمرجنسي لاڳو اسپتال ۾، تن زخمين علاج دوران دم ٽڙي حوالي ڪيو ماريل رڳن جا لاش ۽ زخمين کي پوليس اهلڪار ۽ رڪشا سميت ڪيترن ئي ڳاڏين کي نقصان ٿيو سول اسپتال ڪوئٽا، بي ايم سي اسپتال ڪوئٽا ۽ ٽراما سينٽر ۽ ايمرجنسي لاڳو سمورين ڪنسلٽنٽس،�اڪٽرن، فارماسسٽ، اسٽاف نرسز ۽ پيرا ميڊيڪل اسٽاف کي اسپتالن ۾ گهرايو ويو زيارتعليءِ بلوچستان صوبائي ڪهوري وزير ڪلن ريموريٽ طلبه ڪري ويڙهيو، ڏهشتگردن غريب پرهڻين بعد هائي معصوم ٻارن کي نشاني بڻايو، انسانيت کي لڄائيندڙ واقعو مذمت جوڳو آهي: سرفراز بگٽي معصوم ٻارن ۽ بيگناهه ماڻهن جي رت جو حساب وٺنداسين، شهيدن لاءِ اعلاءِ ۽ مقامي ماڻهن کي به ڏهشتگردن تي نظر رکڻي پوندي، گذ ٿيل سال ئي ڏهشتگردي جو مقابلو ڪري سگهجي ٿو: سيڪيورٽي ماهرن جي ڏي ٿي ماريل رڳن جا لاش ۽ زخمين کي اسپتال ڏانهن منتقل ڪيو ويو، جتي ٽن زخمين علاج دوران دم ٽڙي حوالي ڪيو ويو، جنهن کانپوءِ 20 زخمين کي ڪوئٽا ريفر ڪيو ويو، جتي ٽن زخمين علاج ڪرايو ويو، جنهن کانپوءِ 21 زخمين کي اسپتال ڏانهن منتقل

سکر آرٹس کاؤنسل و قیمین ہی ہٹ سان ٹاھیل ساھان ہی نمائش

ڈن پارق وھٹور ٹینڈز شین جا سمورا پیسا قیمین ہی ڈنا ویناہمحمد اسلم ساٹک

جیل انتظامیہ کی سماج و باہرتو روزگار فراہم کرنے کا ہٹر پر کوشش ہیںوزیر

ٹیسٹر: جرم ثابت ہونے پر سزا کا سامنا کرنا پڑے گا: وزیر داخلہ

ايڊيٽوريل
روزاني عڪاڪت

سنڌ جي تهذيب ۽ تمدن سان ايتري دشمني آخر ڇو؟
صفحو 4

ڊاڪٽر رشيد احمد خان
صفحو 4
اسرائيلي جارحيت جا علائقائي اثر!

گوئن لاءِ بجليءَ جا مسئلا ۽ انهن جو حل
اسد حيدر ملاح
صفحو 4

غلام حسين لغاري
صفحو 4
جهنگلي جيوت جي نسل ڪشي لاءِ ماڊيل قانوني اجازت!

ڪنر ۽ ٻين مختلف ڪوئلن جي پارن لاءِ اڙي جي ڊي سي ايل پاران ڊمل اسڪولي بسون هفتي کان بند

بسون هڪ هفتي کان بند هجڻ سبب سوين شاگرد اسڪول وڃڻ کان محروم، ڪنر آئل فيلڊ جي مک گيٽ آڏو ڌرڻو

ٿنڊوجار جي مختلف اسڪولن ۽ ڪوئلن جا 500 کان وڌيڪ شاگرد ۽ شاگردياڻيون اسڪول نه پيا وڃي سگهن: مظاهرين

عالمي ۽ بسن جي ٻڌ ڪرٽ آهي ۽ جڪي بسون هلي رهيون آهن انهي به تمام پراڻيون آهن ۽ ناڪارا بڻجي ويون آهن

هفتي کان بند ڪيل اسڪولي بسون هلايون وڃن، وڏيڪ ٿيون بسون ڪنڊيون وڃن، ۽ لائيسنس رکندڙ ڊرائيورن کي مقرر ڪري

ٿنڊوجار: ڪوئلا ۽ شاگرد اڙي جي سي ايل خلاف احتجاجي مظاهرو ڪنڊي

ٿنڊوجار(ن) اڙي جي ڊي سي ايل پاران ڪنر ۽ ٻين مختلف ڪوئلن جي پارن لاءِ ڊمل اسڪولي بسون هڪ هفتي کان بند هلڻ سبب مختلف ڪوئلن جا 500 کان وڌيڪ شاگرد ۽ شاگرديون اسڪول نه وڃي سگهن ٿا، ڊرائيورن اسڪول بسون بند هجڻ خلاف مختلف ڪوئلن جي پارن لاءِ ڪنر ۽ ٻين مختلف ڪوئلن جي پارن لاءِ ڊمل اسڪولي بسون هلايون وڃن، وڏيڪ ٿيون بسون ڪنڊيون وڃن ۽ لائيسنس رکندڙ ڊرائيورن کي مقرر ڪري ڪوئلن جي

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan

متحدہ عرب امارات پر قیمت 2 درھم - سعودی عرب پر 2 ریال

ABC CERTIFIED

ایڈیٹر انچیف و پبلشر: قاضی اسد عابد

عبرت

ہر اخبار پڑھنے سے پہلے سمجھو پابند ہونا ہمیں عبرت گوب آف پاکستان
ہر دن دعوت عبرت بلاشک گلگتی کلاں جو خبر لاتے ہیں ہاں جلوی حکمی
روزانہ عبرت عالمگیر اخبار و بالخصوص ہوتی ہیں اب کاروبار ثابت رکنا ہوا آج

Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191

Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

چنچر 02 نومبر 2024ء

سندھ جي تهذيب ۽ تمدن سان ايتري دشمني آخر چو؟

ڪجهه سال اڳ وفاقي حڪومت سنڌ جي سامونڊي علاقن جي 22 لک ايڪڙ اپراضي سمنڊ جي ور ڇڏڻ ۽ ڪوٽڙي واڻن آسٽريم ۽ پاڻي جوڙ ۽ گهنتالي ڪو اعتراف ڪيو هو ان سان گڏوگڏ ملڪ جي وڏي صوبي پنجاب پاران تڪراري گيرٽر ٿل ڪئنال جي پهرين فيز ڪشيدا ڪرڻ تي پڻ ٿاهڻ جو اعلان ڪيو ويو هو جنهن جون سنڌ ڪشيدا شديد اعتراض واريندي احتجاج ڪيو هو هاڻي ورڪ چلرستان جي زمين آباد ڪرڻ لاءِ وڌيڪ ڪئنال ڪڍڻ جو منصوبو جوڙيو ويو آهي. جنهن تي سنڌ سراپا احتجاج آهي ۽ ڏينهن اڳ سنڌ ترقي پسند پارٽيءَ هڪ عاليشان جلسو ڪرائيو هو جنهن ۽ انهيءَ منصوبي خلاف سنڌ جي تياڳي قرار ڏنو ويو.

سنڌ ۽ پنجاب وچ ۽ پاڻيءَ جي وچ تي تڪرار اج جو ناهي. بلڪ اهو ڏهاڪن کان هلندو پيو آهي. خاص ڪري ان تڪرار جي شروعات تڏهن ڪان ٿي هئي. جڏهن پنجاب ناجائز طريقي سان سنڌو درياهه کي وڏي صوبي پنجاب تڪراري منصوبا اڏڻ جون رٿائون جوڙيون هيون. جن جو مقصد پنجاب جون غيرآباد زمينون آباد ڪرڻ هو نتيجي ۾ سنڌو درياهه تي سرسبز ۽ شاداب ٿيندڙ سنڌ جون زمينون غيرآباد ٿينڙ لڳيون. خاص ڪري ڪچي پڪي ۽ واري علاقنا ڏکار جي ور ڇڏندا ويا. رڳو اهو ئي نه پر سنڌ تائين سنڌو جو پاڻي نه پهچڻ ڪري سنڌ جي سامونڊي علاقن جون زمينون به سر ۽ ڪلر ٿي ڪار ٿيندي ڪاري پاڻيءَ جي اثر جيئن اينديون رهيون. جنهن ڪري ٿي سنڌ جا سامونڊي علاقن جون لکين ايڪڙ زمينون سمنڊ ڳڙڪائي ويون جنهن تي وفاقي حڪومت به اعتراف ڪري رهي آهي. پاڻي معاملي تي سنڌ سان ٿيندڙ ظلمن ۽ زيادتيون تي سنڌ جا گهڻ گهريا به داڻهن ڪندا رهيا پر پنجاب تي سنڌ مٿان برطانوي راج ۽ به اهڙي قسم جون زيادتيون جاري رهيون ۽ هي ملڪ وجود ۾ اچڻ کانپوءِ به پنجاب ڏاڍايون جاري رکنديءَ مٿانهن علاقن ۽ سنڌو درياهه مٿان ڊيم ۽ گيرٽر ٿل ڪئنال جهڙا منصوبا جوڙي سنڌ جي حصي جي پاڻي تي ڏاڙا هڻندو رهيو آهي ايستائين جو سنڌ جي پڇڙي واري علاقنا بڪ. بدحاليءَ ۽ ڏکار ۽ ڪوڙڪي ويا بلڪ سنڌ جي مٿانهن شوءاڻي علاقن ۽ به زمينون پاڻيءَ لاءِ ترسندڙن رهيون آهن. افسوس ته اج به ملڪ جي وڏي صوبي پاران سنڌوءَ تي ڏاڙا هڻڻ جو سلسلو بند نه ٿو ٿئي. هن وقت به سنڌو درياهه مان اڳ ئي پاڻي چشما جهلر ڪئنال ۽ تونسا. پنجند ڪئنال ۽ چڙيو وڃي ٿي جتان پنجاب جي ناهيل ڪئنالن وسيلي ملڪ جي وڏي صوبي جي زمينن کي سيراب ڪيو ٿو وڃي. پنجاب جي سنڌ جي پاڻي تي ڏاڙو هڻڻ جي اها پراڻي ۽ ڏڳي تاريخ آهي. سنڌوءَ جي پاڻيءَ تي قبضو ڪرڻ ديرِ ۽ ڪئنال اڏڻ پنجاب جي پراڻي خواهش رهي آهي. جيڪا مختلف وقتن تي ملڪ ۾ پاڻي ڪوٽ جي نالي تي ديرِ ۽ ڪئنال لاڏي پوري ڪئي وڃي ٿي. پر ان جي باوجود به وقت گذرڻ سان گڏ پنجاب جون سنڌ جي پاڻيءَ تي ڏاڙا هڻڻ جون خواهشون وڌنديون پيون وڃن.

اسين سمجهون ٿا ته سنڌو درياهه تي پاڻيءَ جو ڪو به منصوبو ان وقت تائين جوڙي نٿو سگهجي جيستائين سنڌ ان جي اجازت نٿي ڏي. جيتوڻيڪ اهو عالمي قانون آهي ته درياهن. واهن ۽ ڪئنالن تي پهرين حق پڇڙيءَ واري علاقن جو هوندو آهي ۽ پڇڙيءَ واري جي مرضي بنا درياهن ۽ ڪئنالن تي ڪو به ڊيم ناهڻ يا ٻنڌ ٺڏڻ غيرقانوني عمل هوندو آهي پر پنجاب انگريز راج کان وٺي دنيا جي عالمي اصولن جي معاهدن جي ڪڏهن به پاسداري نه ڪئي آهي ۽ نه ئي وري سنڌوءَ جي پاڻيءَ تي ڏاڙو هڻڻ جو سلسلو بند ڪيو آهي. جيڪو عمل نه رڳو عالمي قانون جي لٽاڙ آهي بلڪ ملڪي آئين ۽ قانون جي به ڪڏيل خلاف ورزي آهي. ان ڪري سنڌ جي جنوبيل نمائندن جو اهو فرض ٿئي ٿو ته هو سينيٽ ۽ قومي اسمبليءَ سميت هر آئيني پليٽ فارم تي سنڌ جي پاڻيءَ جو ڪيس اڏائين نمونيءَ وڙهن ۽ سنڌ جيڪا ڏهاڪن کان ڀنڀنڪيءَ حصي جي پاڻيءَ کان محروم ڪئي وئي آهي، ان جو پورو پورو حق ڏيارين.

شاهه جو رسالو : هڪ منظوم سفرنامو!

نسيم بلوچ

هو گوندڙي واري فقير پنهنجي سفر ۾ مڱن پيو ڪان ڪنڊنو ٻاهر ڏسي ٿو ڏاڍڪن ۾ ڪي تصوراتي اک ڪهي ٿي هن جي اک ڪهڻ سان ٿي هيٺ آوز گونجي ٿي:

رهيا اٿيمي رات، صبح ويندڙي صابرڻ
ڪنڊ ٿيا، لهڻ منجهه لهڻيا ڇڻي ڪرتنين جي، ڦاٽنا
سنڌي جوڳين ڦاٽت پيري، ڪنهن پاڳه مٿي،
اڄ رهيا اٿي رات جو درد، هو درد جيڪو رابر
ڪلي ڀٽي محسوس ڪيو، تمڪنڊو ٻاهر جي
ڇوڙي ڪنڊن پاسن کان سنڌن گوڙيون، ڏاڍ
نڪيلا سنڪ سپ آئي ٿي رکيل هئا، سنڌن
اکيون لڳو ماهر، سدا سنڌسين جون
وڻي تنهن تنڀان ڇاڳي جهليا جوڳيون
هو هميشه پنڌ جي لڪي ۽ رهيا، هنن تہ
پنهنجا لنگ ٻنڌ ٻر تہ لاتا هيا، ڇهوڪرن انهن
کي اهوٽي اکرهويو جي هو لنگ لاهينديا
تہ وري ٻڌڻ ۽ ديرلڳنديا، منان ڪو سڌ ڏي
ٻوي هو ڪهن ڪان ڪهڻ ٻنا انبي پڪوا انڊيندا
هئا، جتي سوڻن ويندي ۽ ڇوڪي
ٻک وڏائين ٻڪرين، جوڳي ڪنڊا جوڳيون
طلب ٿرڪن طعام، جي لوٽيو پيمڻ، ڪو
لاهوتين لطيفه ڪيو، من مراڻي ڪيو مڇ
سامي، جهاڳيج سچ، وسڪين ڪي ويجهها ٿيا.
هن هميشه سچ ۽ سڻن هنڻي، پر رامڪلي
هن جي سڻن ڪو ڪيڻن ۽ ڪيندو محسوس
ڪيو ته هو پڻي انهن سچ ۽ رچ جي ڀاڱيڙئن
جي خدمت پاڻي ڪندي هئي هنن جي خدمت
ڪرڻ ۽ جيڪو قرب ماڻندو هوس صرف انهيءَ
جتنا ۽ ٻرتڙ ڪيندي هئي ۽ جي هنن
هليا يا ڌرندس جا ڪيندو هي سفر ڪهڻو
سفر هو جيڪو هنن کي ڪرڻو هو ڪاهوڙي
هجن يا سنڌسامي، جوڳي هجن يا ڪي انهن
جهڙا عجيب حليو هو عجيب پسنڊڙ هيون
ڪنن ۾ وڏا هيا، جڏهن ڪاڻي انهن جا حليا
ٻيا ڪنڊي جيو هو تہ:

ڪن ڪنڊ ڪاٽ ڪاڻيءَ ڪوٽيا، ڪنڊ جيو
سدا ويهن سامها عاشق اڙم هيو
تسيا ڏاڻي تن کي، سائيڻين سرير
هو جي فنا ٿيا فقير، هلو ڪڍيا ڪيو ٻن جا.
هو هئا ڪيو جن ڏن کي تسيا ڏيئي پڻي
جيل جهاڳيا، جا هو پنهنجي خوبيءَ جي ڪم
ڪرڻ آيا هيا، ڀاءُ کي انهيءَ پارس ڀاءُ جا طاقتي
هئا، جنهن جي لاءِ هرڪو سرگردان آهي
ڪهڙو پارس جنهن کي پارس، انهن جوڳين
کي انهيءَ پارس جي ڳولا ڪيئي هيستہ تن
کي تسيا پڻي ڏٺا. هو تہ ڪڏهن رامڪلي
واري پاسي وڃي رهندا هئا تہ سنڌن خدمت
ڪاڻي ڏيندي هئي، هنن جي هلڻ جو انداز
انهن جي رهڻ جي ڪهاڻي، هنن جي سڻڻ
کي ڪڏاڻي وڃي هلڻ جا اشارا، هرڪو پنهنجي
ذات ۾ مگن پڻائي؛ انهن جي لاءِ ڪجهه
هيئن فرمايو:

موئا طُور سندا سندا سنڌسين،
سُجَڻي ۽ سَڻڻ جَڻي، گوڙا گونڙين.
تَڪَڻ ڦاٽا تَوسين، لُوءِ لاڻيو، ناڳا ڪِيَن نَمَن.
ڪَڻ مِن عَلِيهَا فانِي پاڻِي ڪين پَنَن. (ناصر)

هن هيئڻي سڙي بيت ۽ هو سنسيءَ جون
حليو، انهن جي تحقيق جو انداز، انهن جي
خوبيءَ کي خنجر ڪرڻ واري مشقت کي
ڪيڏي نه سهڻي پيرڻي بيان ڪيو آهي ها
سنڌس ڏوبيءَ آکا، آهو سنڌس تصوراتي
ڪمال اِئن ٿو پاسي ته جڏ هن جي ساهمڻ
جستجو ڪجي ڪو نئين رستو لاهجي
ڪا نئين دنيا روڙجي نئين دنيا
کي ووڙندڙن لاءِ
پڻائي؛ جو هي
شاهنو ڪا گهٽ
آهي تہ:

جٽ تہ ڪري پيرن تِڻ ڪنڊي ڪاهيءَ،
ٻُڌُر پاريندو ڪيرُ ڪاهوڙيءَ، ڪيڏ ريءَ.

هو آخرڪار لاهيءَ ٻيابان ۽ جيڪا ٻاهيءَ
ٻاري، اندر جي اُسلاٽ کي خنجر ڪري ٿو
موسمن جي ٻوراه ۾ ڪندي ۽ اسان لاءِ
جيڪي رستا لاهينديا رهيا انهن جي اُسلاٽ
پڻائي؛ جي بيتن جي روشنيءَ ۾ جديد دَور ۽
پنڌ ڪرڻ جاهيون تہ ڪري نٿا سگهون تہ
ڪهڻي شڪلي هئي ڪا ڪهڻي طاقت
هئي جو هن فقيرن جي تلهيءَ کي ڀاڻ ۽
متحد رکندي ۽ اڳتي وڌڻ جي اُتڪڻ کان
روڪي نہ سگهي ڪڏهن ڏڪ. موسمن جي
تبديليءَ سهڻي ڪي سهنڊيءَ ۾ جنهن جي ڳولا
هئا تہ اهو ڪٿير هو جنهن جي ڳولا سنڌن
اصل مقصد هئي موسمن جي اهڪاڻيءَ کي
سنسياس جن ڪي تسيا ڏيندڙ لاءِ پڻائي فرمايو
تہ "سدا ويهن سامها عاشق اڙم هيرا" آخر اِتر
هيرڻي ڇوٽا اهو تہ سول آهي اُتر جي تيز
هوائن ۽ جتي سردي سخت کان سخت هوندي
آهي اُتر مشاهدي ڪئي هئي تہ آسمان جو وسيع
ڪينواس ۽ هوندو آهي جنهن ۾ ستارا اُتڪڻ
کان وڌيڪ وڏا پلسندا آهن ڪهڻ ڏوڪاه اُڳ
کان وڌيڪ اڳري هوندي آهي انهيءَ سبوءِ
ماحول ۾ جوڳين جون اکيون اُو ماهر هونديون
آهن انهن اکين جي جوت تمڪنڊو لاهيءَ،
جي اُتن پيون مصحوبن ٿينديون انهن ۾ جڙ
ڪي مثالا هجن ٿينديون هجن انهي ٿو تہ
جوڳي آهن جن اکين کي اُو ماهر ڪيو ۽
سمان لاءِ جديد تحقيق آڏو ڪهڻ ڪجهه آئي
پيش ڪيو

لهون ڪاهيءَ ڪرڻن لاءِ هو دور ۽ ڪنهن ۽
ڪنهن رامڪليءَ جڏهن روئو آهي آها رامڪلي
جيڪا سنڌياسين جي ٿرڪ ۽ ڪرندي رهندي
آهي انهن جون ڪاهيون ڪٽينديءَ رهندي آهي
ٻو تہ پڻائي؛ جي بيتن جي سسنڌر ۽ پاڻ ۽
اها ڪاهيءَ پيدا ڪيون جن لاءِ اڌرا رامڪليءَ
وانگر هجن جتي انهن جي خدمت ٿئي ۽ هو
اکيون اُو ماهر ڪري نٿين ۽ جديد ٿين شين
ڪان لساڻ کي روشناس ڪرڻن لاءِ اها اُوري
پوڳي جيڪي پيدا ٿيا تہ ڪيا آهن تہ انهن لاءِ
وري رستا لڀندا تہ پيدائڻ ڪيا آهن جو انهن
تو هلندي کين ڏسون ٿا تہ پڻائي؛ جي هي
ست آملڪ ته تي اِيرلي جي

الا ڏاهي ته تيان!!.

جيڪي ڏڪ جيڪي صدما، هو پنهنجي من
جي مونج ۽ ڏکيائي لاءِ ڪيو تا. لساڻ لاءِ
سوڪڻين ڪيون ٿا. جيڪي پنهنجي تحقيق
جي اُج اُجهاڻيءَ ڪيون تا. ڪان انهن لاءِ نہ
رامڪليءَ تي سگهيا آهيون تہ ئي انهن جي
ڪاهوڙيءَ پنهنجي ذات ۾ مگن آهن "رهيا ٿئي
رات..." وانگر هتان ڪان ٿوراهين ڏيهه ڏانهن
آسهيا آهن ۽ اتي جي رامڪليون اتي جي
ڪيڏي ڏسڻي جي موسمن تي پنهنجا ڪسند
وجهي خدمت ڪندي نظر آيون تا جا اهو سب
ڪجهه هنن ممڪن ناهي!

سرائيلي جارحيت جا علائقائي اثر!

26 اڪتوبر جي رات اسرائيلي بمبار جهازن جن کي اسرائيلي عملدارن جي مطابق امريڪا جي طرفان هوائي تحفظ مهيا هو انهن هڪيٽي پنيان تن حملن ۾ ايران جي ڏاهني تنصيبات کي نشانو بڻايو اسرائيلي ذاڪر وڏي اڌري مطابق ايران تي اهم حملو 2 اڪتوبر جي ايراني ميزائيل حملي جي جواب ۾ ڪيو وڃي ۽ جيڪڏهن ايران آڻ جي جواب ۾ اسرائيل کي پيهرحملي جو نشانو بڻايو تہ اسرائيل پيهر جواب ڏيندو پڻي طرف ايران تي اسرائيلي حملن کي ناڪام قرار ڏيندي چوڻ آهي تہ اسرائيل ملڪ جي مختلف تنصيبات کي نشانو بڻايو پر ايران جي ڏهني ڏاهني نظام جو ڪنري انهن تنصيبات کي وڏيڪ نقصان ناهي پهتو اسرائيل ۽ ايران هڪ ٻئي کان 2300 ڪلو ميٽر تائين وڏيڪ فاصلي تي واقع آهن ۽ رستي ۾ آڏوڻ شام ۽ عراق هڪ ٻئي کي ايراني بمبار طيارن کي تہ صرف انهن ملڪن پنهنجون ڏهني حون استعمال ڪرڻ جي لاءِ اجازت ڏني جيڪي ايران جي ضرورت آهي جو دوران جهاز جي ري فيولنگ ۽ ناڪيبر آهي اسرائيلي طيارن کي اها سهوليت ايراني طيارن فراهم ڪئي پر اها تائين اها خبر ناهي پڻجي سڳهي تہ ايران تي سڳهي ڪيو ويو هو پر اهو ڪنهن ڪاروائي ڪيو ويو آهي امريڪا ايران جي خلاف ڪنهن تہ ڪنهن ڪارروائي جي بهاڻا تلاش ڪندو رهندو آهي هڪ مشهور امريڪي اسڪالر اسٽيفن ڪوهن سان گڏ ڪاهه پڻهه ۽ رڳو ڪي خبر پڻي تہ 2003ع ۾ عراق تي حملي جي وقت امريڪا ايران تي به حملو ڪرڻ پڻي جاهيو پر ڀٽ ڀٽ ڪي سيڪرٽري آف اسٽيٽ جو مخالفت ڪري ٿي ڪيو تہ ٿي سڳهيو صدر ايوانا جي دور ۾ ايران سان گڏ امريڪا جا جوهري پروگرام معاهدا اسرائيل کي سما تہ لڳا ۽ اسرائيلي جي حامي امريڪي ڪانگريس جي ميمبرن جي ڏهاءُ جا جي ڪري ٿي آڳرڻي صدر بوڌلڻ ترمپ پنهنجي دور ۾ آن ۾ معاهدن کي ختم ڪيو هو اسرائيل جي ڏهاءُ تي ٿي ترمپ دور ۾ ايران جي خلاف معاشي پابنديون وڌيڪ سخت ڪيو ويون هيون جو اڄ ايڪي ۽ صدر ٻئن جي غلط پاليسين جي ڪري خطي ۾ امريڪا جو اثر رسوخ ڪم تصان پهتو امريڪا جي نظر ۾ ايران آن ڇو ضيوار آهي حالانڪہ ايران انقلاب ڪڍ هيئنر ٿيڻ پنهنجي ڪنهن پاليسيءَ ملڪ جي خلاف جارحيت جو ارتڪاب نہ ڪيو آهي ۽ نہ ئي ڪنهن ملڪ جي اندروني معاملن ۾ مداخلت ڪئي آهي ايران ڪي پنهنجي جارحيت جو نشانہ بڻايو هو تہ امريڪا ۽ اسرائيل پنهنجي ايجنٽن جي ذريعي عرب ملڪن ۾ ايران جي ٻاهي ۽ اهم تاثر ڪيڏيو تہ ايراني حڪمران سوين سال پهرين مسيح جي سلطنت ايران جو اهو جاهين ڏا پين لفظن ۾ ايران شام عراق سعوديءَ عرب ۽ بحرين ۽ پنهنجي همنوا آباڻي سال گڏ مل ڪري پڻي جزيره نما عرب ۾ خليج فارس جي ٻاڪ بحيره احمر تائين پنهنجي بالادستي قائم ڪرڻ جاهين ٿا جيڪي اڄوڪي سيڪرٽري آف اسٽيٽ هنري ڪسنجر آن نظريي جو وڏو علمبردار هو هر ڪنڊيل ڪجهه ڏاهانن ڪي ايران ڪي پنهنجي جارحيت جو نشانہ بڻائڻ جو لاءِ امريڪا ۽ اسرائيل پنهنجي ايجنٽن جي ذريعي عرب ملڪن ۾ ايران جي ٻاڻي ۽ اهم تاثر ڪيڏيو تہ ايراني حڪمران سوين سال پهرين مسيح جي سلطنت ايران جو اهو جاهين ٿا پين لفظن ۾ ايران شام عراق سعوديءَ عرب ۽ بحرين ۽ پنهنجي همنوا آباڻي سال گڏ مل ڪري پڻي جزيره نما عرب ۾ خليج فارس جي ٻاڪ بحيره احمر تائين پنهنجي بالادستي قائم ڪرڻ جاهين ٿا جيڪي اڄوڪي سيڪرٽري آف اسٽيٽ هنري ڪسنجر آن نظريي جو وڏو علمبردار هو هر ڪنڊيل ڪجهه ڏاهانن ڪي ايران ڪي خلاف آن پروپيگنڊا جي ڪنڊيل ڪڍي ٿو تہ امريڪا ۽ اسرائيل ايران جي خلاف آن پروپيگنڊا جي ڪنڊيل ڪڍي ٿو تہ امريڪا ۽ اسرائيل ايران آن عمل ڪو وڏيڪ تڪرار تي ڪري رهيو آهي. آن ضمن ۾ چين ۽ روس جي ايران سان گڏ معاشي ۽ ڀاڻاري ۽ سيڪيورٽيءَ جي شعبن ۾ تعاون جو خاص طور تي ذڪر ڪري سگهجي ٿو امريڪا ۽ اسرائيل جي ڪوشش آهي تہ ايران کي غوغ جي بحران ۾ قائمائي آن جي معاشي ۽ سيڪيورٽيءَ اسٽرڪچر کي تباهہ ڪيو وڃي تہ جيئن ايران جوڙ اوپر ۽ خليج فارس ۾ امريڪي حڪومت عملي جي رسڻي ۽ ڪرڻخنڊ پيدا تہ ڪري سگهي. اسرائيل ٿو چاهي تہ امريڪا ۽ اندروني ڏهاءُ جي ياوجود تہ ايران ٻاهر جو جنگ ٻنڌي ٿي آن لاءِ اماته ناهي چو تہ هو امريڪا سان گڏجي ايران کي ڪمزور ڪرڻ چاهي ٿو تہ جيئن خطي ۾ وڏو ملڪ امريڪا ۽ اسرائيل جي پاليسيون جي چئلينج نہ ڪري سگهي پر اسرائيل ڪي اها خبر آهي تہ آن جنگ جو دائرو سڄيو ٿيڻ سان انهن جي پنهنجي مفادن کي تاڪيل تلاڻي تصان پهچندو. امريڪا ۽ ڏاهانن ۾ پنهنجي روپي مان ٿابت ڪري ڇڏڻ تہ ايران جي جارحيت جو جواب ڏيڻ ۾ پنهنجي مفادن کي ڪو خطرو نہ آهي.

جهنگلي جيوت جي نسل ڪشي لاءِ مليل قانوني اجازت!

غلام حسين لغاري

شڪرالحمدلله سنڌ حڪومت جئن مهينن لاءِ يعني نومبر ڪان ڊسمبر تي تائين ماڻين ڪي يعني ڪنارين کي پڻي پٽ تي ڪاهي ڇڏي آهي ۽ اهي جتي رڌين جنهن جهنگلي جيوت جو ڏل جاهين ڪلي ماريا ڪري سگهن ٿا. جنهن ڪان پوءِ ڪنهن به قسم جي جهل پل نہ هوندي صاف ظاهر آهي تہ ڪو غريب غربا نہ شڪار نہ ڪنندا تہ وري ڪو شڪاري آهي آها اجازت پڙهيءَ غريب سنڌ جي اميرن جاگيردارن تونين ۽ سردارن لاءِ ئي آهي جيڪي سيلو اينڊي ڪي دوستيون مڪمليون ۽ غريب نوابي ملهيندا آهن هن پيرئي جو جيڪي روڪڻ توڪڻ ۽ ڦرڻ ۾ هوندي جيئرو به جتي ۽ شڪار ڪن يا ڪرڻين ڪانئن پڇاڻ نہ ٿيندو قسمون جي ڪڇم آها آهي جو سنڌ جو سنڌ جو ڏوڪو ۽ سلو تيندڙ ٿيندڙ جيڪي جيوت جو نسل بقي ناهي پڇيو ۽ جيڪو ڪجهه بچيل به آهي تہ آن هوءِ قسم جي اجازت ڪئي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي پڻي وڃي ۽ سنڌ جي رڌ پٽ، ڪاڇي ڪوهستان ۽ ٿر ۾ جهنگلي جيوت جو بنياد تباهہ ۽ برباد ڪرڻ جو ڪوشش ڪي رهي آهي سنڌ ۽ جيئن ڪي سيلو شوءِ ٿي ڇڪن آهي عرب ملڪن ها شڪاري شڪار لاءِ پهچڻ شوءِ ٿي ويا آهن ۽ مقامي سردارن ۽ وڏين جون هوٽل نما اوطاقون اهڙن پرڏيهين لاءِ ڪلڻ شوءِ ٿي ويون آهن جتي هو "سهڻيون" ۽ "ڀاڳيون" ٻنڌي ٿيندا آهن جنهن جي پڻي پٽ تي سنڌ ڏاڍي ٿيندا هوندا آهن جنهن جي ڪري ٿي ڪو ڪو ڪراچي ۽ ساري آهي ماضيءَ جو ٿر ڪچو ڪوهستان ۽ ڪاڇو هاڻ آهو ناهي رهيو جتي جهنگلي جيوت جا ولر ڪهندندي ڦرندي آئاسندي نظر آيندي هئي. شڪار تڏهن ۽ ٿيندا هئا پر ڪڏهن ڪوڪ چڱ ۾ ايڪو ٻيڪڙ ٿيندو هو جو جهنگلي جيوت ڪاٽو آيندو تہ طاقتور هو جو جهنگلي جيوت جو ڪهنگي ڏوڪين سڙائين ۽ وڏا ڪنڊ هوندا هئا سنڌ جو قديمي هڪ ڦاڙهو سهڻو ٿلهو تنڌر گڏ هاڻ ڪو وڏي ليمنڊ جنهن جو جو نسل ختم ٿي ڇڪو آهي يا ختم ٿيڻ جي ويجهو وڃي پڇيو آهي ڪل منجهر جيوت سنڌ ڪي مختلف ڏنين تي به پرڀيسي پڪين آئي بدڪ جو به نسل ختم ٿي ڇڪو ٿي ويجهو آهي سنڌ جي جهنگلي جيوت جيڪا سنڌ ۽ سنڌي ماڻهن جو قيمتي وڻڻ هوءِ ڪهڻي آهي هوءِ سرڪيدارون تونين سردلن ۽ هاڻ نوڪين وڏين جو مل غنيمت بڻيل آهي ۽ انهن جي ملڪي آهي پڻي هوءِ مشهن کي اعتراض تہ هوءِ ڪهڻي پر ان جي نسل جي تباهي ۽ سنڌ ۽ ڏاڍين عرين کي آئڻي گهٽ ۽ گهٽ عيش ڪرڻ جو اجازت تہ هوءِ گهڻي ۽ پر هيل تہ ان جي به سرڪاري طور اجازت ڏني ٿين باب ڪيلو ويو آهي جنهن سان جاڻين جي نسل جو تہ نقصان آهي پڻ پر سنڌ جي ثقافت تهذيب ۽ جهنگلي جيوت جو تہ نقصان آهي ٿيڻ ڪو ڏاڍو ڏکيو آهي پر سنڌ جي ڪي ڪچو ڪوهستان ۽ ڪاڇو ۾ ڪچي ۽ ڪاڇي ۾ به نيشنل پارڪ قائم ڪري ڇڏيا آهن جهنگلي جيوت ڪي محفوظ رکيو وڃي جنهن سان جهنگلي جيوت جو نسل بچائي سگهجي ٿو قسمون اها آهي تہ عرب ملڪن ۾ ڪنهن جيوت جيڪا ماريو ۽ وڏو ڦرڻ سمجهيو وڃي ٿو ماڻهو ڦاهي تنڪجي ٿو هت اسان وٽ ساڳيا عرب ٻيلو هيا پر تيمتي سرمايي کي چند ڏوڪڙن عيوض ماريو ويو آهي تہ ڪو به ماڻهو ڪو ڪنهن جيوت ڪي ڦرڻ هئلوس ۽ ڪيتيون آن جي موجود جهنگلي جيوت جو بچاءُ جو ذمو حڪومت جو خڪي آهي پڻي هي ڪجهه عرصي لاءِ محدود رکي ڪڍيا ڪيو وڃي ٿو تہ جيئن ڪي ڪجهه ڏاهانن ڪي ايران ڪي خلاف ڪو ڪيو ويو آهي تہ ڪو به ڪنهن ڪي

CLASSIFIED ADVERTISEMENT

عام اطلاع

جیش د اسان بی الیس د ریاست مصالح ولسوالۍ د کشمیر د ښاغلی محمد نادر د ورور د ښاغلی محمد ګل د زیږېدنې د ثبوت د لرلو د ادعا لرونکی یم د ګډ اخیستلو

رائيپور لڳ ناماعلوم هٿياربندن فائرنگ ڪري همراهه کي قتل ڪري ڇڏيو

ڳوٺ محبت ڊيرو سيال ۽ هٿياربندن جي فائرنگ ۾ عبدالفتاح واٽڻي مارجي ويو

عبدالفتاح عرف ايجڪو واٽڻي درڀيش صفت انسان هو، جوابدار فرون گرفتار ڪيا ويون: وارث

مارجي ويل جي وارثن جي پڇڙيءَ تي ڪيس داخل ڪري ڄاڻ جو ڊائرو وڌايو ويندو: ايس ايڇ او

پرياسيٽو: ريلي محلاڙ واسي باشرن خلاف احتجاج ڪري رهيا آهن

ٽاريءَ پورن (ع) ڪڊريل ڊينهن خاڪهاڻي تالڻي جو حد ڳوٺ محبت ڊيرو سيال ۽ انجاڻل هٿياربندن جي فائرنگ ۾ همراهه ساربي ريو ساربي ويل چاڻيه روهين جي همراهه جي سجاڻپ واٽڻي پور لڳ ڳوٺ وڏا واٽڻي جو رهواسي سنڌ اڪسپريس ٽرڪ ڊرائيور عبدالفتاح واٽڻي طور ٿي آهي ان سلسلي ۾ رائيٽر ڪيڙ جي ساربي ريو عبدالفتاح جو ڀاڻيجو ساربي ريو ڀاڻيجو ساربي ريو جي ڀاڻين جي بيان بنياد تي عبدالفتاح عرف ايجڪو واٽڻي درڀيش صفت انسان هيو ۽ عبدالعزيز واٽڻي طور ٿي آهي ان سلسلي ۾ رائيٽر ڪيڙ جي ساربي ريو عبدالفتاح

بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 3

ڀوٽ بختيار مري ۽ ديرا خان ناهيون ۽ انڪاري ماڻهون سان ڳالهيون ڪاميابي

بارش کي پوليو ڊراپ ڪيا ويا

حيدرآباد (اسٽاف رپورٽر) ڳوٺ بختيار مري ۽ ديرا خان ناهيون تعلقي ٽنڊو جام ضلعو حيدرآباد ۾ پوليو جي خاتمي جون ڪوشنون ڪاميابي ڳوٺ بختيار مري ۽ ديرا خان ناهيون ۽ پوليو خلاف جنگ ۾

بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 3

استاد بخاري گرينمينٽ ڊگري ڪاليج دادو ۾ رٿڪاري جو افتتاح

اسٽاف، شاگردن ۽ سول سوسائٽيءَ جي نمائندن ٻوٽا لڳائي رٿڪاري مهم جو افتتاح ڪيو

باغ ۽ سان ڪاليج جي سونهن وڌائڻ ۽ ماحول کي خوش گوار اثر ونڊڻ روڊيمپ حب علي شاهه

دادو (ع ا) استاد بخاري گرينمينٽ ڊگري ڪاليج دادو ۾ سرسبز سنڌ شاگردن ۽ سول سوسائٽيءَ جي نمائندن رٿڪاري مهم جي حوالي سان ٻوٽا لڳائيا آهن ۽ زير زمين سنڌ جي ماحوليات، آبي ۽ زير زمين

بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 3

عامي برادري اسرائيلي ڪي خيراتياتي رڪڻي کان روڪڻ لاءِ قرار ڪڍي: محمد اسد ڪاظمي

اسرائيلي ڪي بيڪاهه فلسطيني شهرين تي دهشتگردي ۽ ظلم بند ڪرڻ گهرجي

ڪيمبرج (رپورٽ) جامعه اشرفيه سڪر جو اسٽور عالم، دين سولا ٻاڪنن محمد اسد ڪاظمي فلسطيني دين ماڻهن ظلم جي مذمت ڪندي عالمي برادري کان مطالبو ڪيو آهي ته هو اسرائيلي ڪي آن غيراسلامي

بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 3

ٽنڊوجام: زرعي يونيورسٽي جو وي سي ڊاڪٽر فتح سري ۽ نيا خطاب ڪري رهيا آهن

سنڌسڪار پاران شڪار جي سيزن جو اعلان، 380 قسمن جا پڪي مارڻ جي اجازت

جهنگلي جيوت ڪاتي پاران 3 نومبر کان 28 فيبروري تائين شڪار جي سيزن جو اعلان ڪيو ويو

پرمٽ واري شڪاري پورو تنر، ڪارو تنر، ٿر ۽ تنر، آزي سميت 380 قسمن جا پڪي ماري سگهندا: عملدار

ڪاتي پاران شڪار لاءِ ڇنچر ۽ آجر جا ڏينهن مقرر، شڪاري رڳو شات ڪري سگهندا: پٽرائي

ڪراچيءَ سيوور رپورٽ: سنڌ سرڪار 3 نومبر کان 28 فيبروري تائين شڪار جي موسم جو اعلان ڪندي 380 قسمن جا وڻن جهنگلي جيوت ڪاتي پاران مارڻ جي اجازت ڏني آهي ۽ قسمن جا پڪي شڪار ڪري سگهندا.

دادو ۾ ٻ پي آئي پوليس سپرنٽينڊنٽ جو زور

مصطفيٰ ڪاسمولي ۽ صحت جي ڌمار ٻهڙين مدت علاج جون سهولتون موجوده آن‌ڊيم مظهر

دادو(ع ا) ماسمولي جي ٻيچهه پيشاب‌ريٽرائيٽس جي سينٽرل ايڪسڪيوٽو ڪميٽيءَ جي سيمينار ۾ ڪاوڪي سينٽر صوباڻي زون تعليم پيرمظهرالحق پنهنجي ڊيوٽ حنيف گوهر

بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 3

ڪاڪي ۾ ڪرنٽ جو ڪرڪ مڪمل نه ٿيڻ خلاف ڳوٺاڻن جو احتجاج

اسلام ڪوٽ ۾ روڊ جو ڪرڪ مڪمل نه ٿيڻ خلاف ڳوٺاڻن جو احتجاج

ڪاڪي (ڪيوبرو رپورٽ) ڪاڪي ۽ ڳوٺ جو رابطو ڪرڻ لاءِ ٺاهيل روڊ جو ڪرڪ مڪمل نه ٿيڻ خلاف ڳوٺاڻن جو احتجاج ڪري رهيا آهن

سنڌ ۾ جعلي نمبر پليٽس، گاڏين ۾ ڪارن شيشن ۽ هٿيارن جي نمائش خلاف سخت ڪارروائي جو فيصلو

چيف سيڪريٽري آصف حيدر شاهه جي صدارت هيٺ اجلاس ۾ صوبي جي علي عملدارن شرڪت ڪئي

اجلاس ۾ اسسٽنٽ ڪمشنرن جي نگراني ۾ ڪميونٽي واچ گروپ ٺاهڻ جي تجويز ڏني وئي

ميڊيا ۽ جعلي نمبر پليٽس، گاڏين ۾ ڪارن شيشن ۽ هٿيارن جي نمائش جي بابت مهر هاڻي وهي: هدايت

ڪراچي (ڪيوبرو رپورٽ) چيف سيڪريٽري سنڌ آصف حيدر شاهه جي صدارت هيٺ اعلیٰ سطحي اجلاس منعقد ٿيو اجلاس ۾ ايڈيشنل چيف سيڪريٽري، ڪمشنر

بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 3

بدين ۾ ڪرنائي جو سوشل ميڊيا تي ڪردار ڪشي ڪرڻ خلاف احتجاجي مظاهرو

سڪر: ايس ايس پي امجد شيخ ٽيليسپا سينٽر ۾ پارن کي ڏيکاري رهيو آهي

سنڌ سارجنٽ سام آهي، ان مان ڪنڊال ڪاڻ سنڌين جو معاشي قتل آهي: نياز ڪالهوڙو

سنڌ جي اڪثر آباديءَ جو ڳڻ سفر زراعت تي آهي، جيڪا پاڻي ڪاڻ‌ساري، مسڪن تي ناهي

نياز ڪالهوڙو جو رائي پور پرسان مرحوم رحب شاهالي جي وفات تي پارٽي مان تعزيت

رائي پورن (ع) سنڌو درياءَ مان ڪنڊال ڪڍڻ ۽ وڪرو ڪرڻ جي ڌنڌي سان ڳنڍيل ڪنڊال جو معاشي قتل عوام جو مسئلو آهي، ان مان ڪنڊال ڪاڻ سنڌين جو معاشي قتل آهي: نياز ڪالهوڙو

رائي پورن (ع) سنڌو درياءَ مان ڪنڊال ڪڍڻ ۽ وڪرو ڪرڻ جي ڌنڌي سان ڳنڍيل ڪنڊال جو معاشي قتل آهي، ان مان ڪنڊال ڪاڻ سنڌين جو معاشي قتل عوام جو مسئلو آهي، ان مان ڪنڊال ڪاڻ ڪاڪاڻ جي جلد ڀرتي ڪرڻ جو مطالبو ڪندي پارٽي صدر نياز ڪالهوڙو پارٽي ڪارڪنن سان ٿيل ملاقات دوران چيو ته سنڌ جي اڪثر آبادي زراعت تي آهي ۽ زراعت جي ترقي لاءِ پاڻي جي ضرورت آهي پر سنڌ جي ڪاڪاڻ جي ڪمي سبب زمين ٻنجر ٿي رهي آهي ۽ زمين جي ڪاڪاڻ جي ڪمي سبب ڪاڪاڻ جي پيداوار گهٽ ٿي رهي آهي ۽ ڪاڪاڻ جي ڪمي سبب مسڪن تي به اثر پئي رهيو آهي ۽ مسڪن جي ڪمي سبب ڪاڪاڻ جي پيداوار گهٽ ٿي رهي آهي ۽